

Maribor, mesečno 7 din.
 Celo leto 140 din. Inse-
 rati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
 pri večkratnem inseriranju primeren popust.
 Upravišтво sprejema naročnino, inserate
 in reklamacije.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštnina plačana v gotovini.

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek.
 Uredništvo in upravišтво je v Mariboru,
 Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se more
 govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure.

Rokopisi se ne vračajo.
 Nezaprte reklamacije so poštnine proste.
 Telefon interurban št. 113.

70. štev.

Maribor, dne 18. junija 1924.

Letnik XVI.

Umorstvo in fašizem.

Pred tednom dni se je na Italijanskem zgodil zločin, ki je po vsem kulturnem svetu vzbudil ne samo eno-
 dušno obsodbo, marveč tudi splošno zgražanje.

Zgodil se je umor. To ni tako redka prikazen v Italiji,
 kjer kri živahnije polje po žilah, kjer se jeza prej vna-
 me in bolj ognjevit gori in kjer sovraštvo kuje nagle
 naklepe o osveti.

Tudi umor iz političnih nagibov ni tuj na italijanski
 zemlji. Kot žrtev je padel kralj Umberto, padlo je precej-
 šnje število politično vplivnih in vsled tega obsodjenih
 oseb.

Ko se je pred več kot tremi desetletji anarhistična
 propaganda razvila po Evropi ter v svoje mreže vlovila
 dosti ognjevitih revolucionarnih duhov, so Italijani za to
 akcijsko trupo postavili dosti jak in številni kontingent
 (prispevek). Italijanski anarhist je umoril italijanskega kra-
 lja Umberta. Anarhist iz Italije je umoril predsednika
 francoske republike Sady Carnota. Anarhist italijanskega
 rodu je v Ženevi umoril bolešno avstro-ogrske cesarico
 Elizabeto.

Ko je fašizem preplaval Italijo, so človeške žrtve pa-
 dale na stotine. Na dnevnem redu je bilo pretepanje
 ljudi drugega mišljenja, in srečen tisti, ki si je rešil živ-
 ljenje. Zvrstoma so se vršili požigi hiš ter slovenskih in
 delavskih domov, in blagrovati se je moral lastnik, če je
 le količkaj svojega imetja rešil iz požara in razdejanja.

Umor tedaj ni noviteta pod italijanskim solncem. Ako
 je torej ostali svet nad kakim slučajem zastrmel in se
 zgrozil, so okolnosti takšne, da so vzbudile splošno po-
 zornost in obsodbo. Kaj se je zgodilo? Ravno pred enim
 tednom dni je poslanec italijanskega parlamenta z ime-
 nom Matteotti moral imeti govor v parlamentu. Poslanca
 ni bilo ta dan ne naslednje dni. Sploh ga ni bilo več.

Izginil je neprosto voljno. Odpeljali so ga politični
 nasprotniki ter ubili, da bi ne mogel govoriti.

Matteotti je bil glavni tajnik socialistične stranke.
 Mladi mož ni hotel svoje glave skloniti pod fašistovski
 jarem. Preverjen, da je fašizem protisocialna struja in
 vsled tega nesreča ne samo za italijansko delavstvo, mar-
 več tudi za celo Italijo, je fašizmu nasprotoval ter se z
 vso odločnostjo protivil njegovemu razširjanju. Zato so
 ga fašisti smrtno sovražili. Že pred tremi leti je bil za nje-
 ga nabrušen nož, ki bi ga naj umoril, in napolnjen re-
 volver, ki bi mu naj zadal smrtno rano. Takrat je še ute-
 kel smrti.

Pretekli terek pa ga je dohitela smrtna obsodba, ki
 je bila nad njim sklenjena. Matteotti je bil eden izmed
 najboljših in najbolj učinkovitih govornikov iz krogov opo-
 zicije. Kar ga je fašistom delalo tako neprijetnega in ne-
 varnega, je bila poleg njegove neustrašenosti njegova ve-
 lika stvarnost. Boril se je proti fašistom ne z besedami
 in frazami, ampak s stvarnimi dokazi. In teh so se neka-
 tere uplívne osebe fašistovske stranke zbale.

V sredo je bil Matteotti na vrsti kot govornik v
 proračunski razpravi. Razkrinkati je hotel korupcijo, ki se
 je že tudi zajedla v fašistovske vrste. Bati so se začele
 osebe, ki so na visokih položajih.

Matteotti ni smel govoriti. Blagor fašizma je to za-
 hteval. In ker sam ni hotel odstopiti od besede, mu je
 smrt morala zamašiti usta. Mrliči ne morejo govoriti: to
 je bilo upanje Matteottijevih nasprotnikov.

Beli ženi bi naj služil za vozilo avtomobil. V terek
 popoldne je bil pripravljen v ulici ob reki Tiberi. Matte-
 otti se je branil, pa pet mož ga je zgrabilo, poneslo v
 avtomobil, in hajd z največjo brzino iz mesta ven v objem
 beli ženi in pod njeno koso. Ne pod koso, marveč pred
 revolverje in pod nože morilcev. Kakšnih 80 km daleč
 od Rima so pod streli revolverjev in zabodljaji nožev in
 pod težkimi udarci onemela za vedno usta fašistovskega
 protivnika. Matteotti, sedaj pa govori proti fašistom, ako
 moreš!

S to povzdigujočo in tolažečo zavestjo so se fašistov-
 ski morilci vrnili v Rim. Avtomobil je bil zaprašen in po-
 škodovan. Pa kaj zato? Nekaj tisočakov lir od dobrega
 prijatelja fašistov, in avtomobil bo kmalu v prejšnjem
 stanju. Kaj pa ubogi Matteotti? Kaj njegova žena, nje-
 gova deca, njegova sivolasa mati?

Kdo bi se briga za take lapalije (malenkosti)?! V
 svetu imenu fašizma in za njegov blagor je dovoljeno
 vse, prav vse. Kaj pomenja umor enega človeka, prosim,
 samo enega človeka, ako to zahteva dobrobit vesoljnega
 italijanskega fašizma! Evropa mora biti hinavska, ako se
 zgraža in škandalizira nad tem!

In v istini sodi umor poslanca Matteottija popolno-
 ma v moralni milieu (osredje) italijanskega fašizma. Uči-
 telj politične morale za fašiste je znani italijanski držav-
 nik in pisatelj Nicolo Machiavelli († 1527), ki v svojih
 knjigah, zlasti v knjigi »Il Principe (Knez)« uči, da je v
 politiki dovoljeno vsako sredstvo. Za dobrobit države in
 domovine — in fašisti identificirajo (istovetijo) svojo
 stranko z državo — je dovoljeno lagati, goljufati, krasti,
 ubijati, moriti, paliti, rušiti, sploh vse storiti. To moralno
 načelo si je prisvojil vrhovni vodja italijanskih fašistov:

vojvoda Mussolini, ter ga branil v posebnem spisu, sestav-
 ljenem za njegovo promocijo za častnega doktorja. Se
 predno je Mussolini to svoje vrhovno politično načelo
 teoretično razložil in opravičil, ga je sam in njegova
 stranka v praksi izvajala, ga zdaj izvaja ter ga bo izvajala,
 dokler bo živel.

Matteottijev umor je z bengalično lučjo posvetil v to
 strahovito moralo, ki je protivna ne samo krščanskemu
 principu, marveč tudi moralnemu pojmovanju vsega kul-
 turnega sveta. Ako bi ta strahoviti moralni princip za-
 vladal povsod na svetu, bi bili razinjani najtrdnější stebri
 človeške družbe, vsa kultura in civilizacija in z njo vse
 človeštvo bi z veliko brzino drvelo v prepad.

Mi ne vemo, pravzaprav dvomimo, da bi Matteotti-
 jev umor italijanskemu narodu odprl oči, da bi spregledal
 vso opasnost fašistovske pošasti, ki ga tlači in duši. Boječ
 se, da bi spontano (samoodsebe) izbruhnila nevolja pri-
 tisnjenega delavstva, je Mussolini odredil mobilizacijo fa-
 šistovske milice. Ura svobode od fašistovskega terorja
 za Italijo še ni prišla.

Mi pa moramo predvsem gledati na svojo domovino
 in na svoj narod. Fašizem je duševna zabloda. Ta dušev-
 na bolezen se je tudi lotila nekega, k sreči še malega dela
 naše inteligence, zlasti mladine. Da se italijanski vzorec
 posnema tudi pri nas, dokazujejo Trbovlje. Kolika nesreča
 bi bila za naš maloštevilni narod, ako bi se Slovenci za
 namišljeni blagor domovine in države morili med seboj!
 In ko bi tudi ne prišlo do morjenja telesa, fašistovska
 vzgoja mori mlade duhove ter jih zastruplja z duhom ver-
 ske mlačnosti in mržnje proti veri. Bogoskrunstvo, učin-
 jeno v glavnem od članov orjune v lepi cerkvi na Gori
 Oljki v Savinjski dolini, to jasno in glasno dokazuje. Kdor
 ljubi našo domovino in naš slovenski narod, ta mora
 storiti vse in ne sme odnehati, dokler ne izgine fašistov-
 ski duh iz vrst našega naroda in zlasti naše mladine.

Politične beležke.

Preganjanja narodnih poslancev. Dne 16. t. m. pred-
 polodne se je pripeljal v Beograd poslanec Davidovičeve
 skupine dr. Ilija Šumenkovič. Šumenkovič je policijska
 oblast izgnala iz volilnega okraja kot protidržavni ele-
 ment. Šumenkovič je posetil v Beogradu predsednika na-
 rodne skupščine, kjer je uložil tudi protest. Nato je poslal
 kralju na Bled sledeči brzojav: »Nj. Veličanstvu kralju
 Aleksandru I., Bled. Imam čast sporočiti Vašemu Velič.,
 da me je 13. VI. policijska oblast struškega sreza po na-
 redbi velikega župana in okružnega načelnika izgnala iz
 mojega volilnega okrožja Ohrid. Na ta način sta poga-
 žena člena 10 in 88 ustave, ki bi me naj ščitila kot držav-
 javljana in poslanca. Zanašujoč se na Vaše Veličanstvo
 in na polno korektnost svojega delovanja v okrožju, pro-
 sim za avdienco. Vašemu Veličanstvu udani narodni po-
 slanec dr. Ilija Šumenkovič.« — Dr. Ilija Šumenkovič,
 poslanec Davidovičeve skupine, je obdolžen protidržav-
 nega delovanja. Po kratki konferenci, katero je imel dr.
 Šumenkovič v neki privatni hiši v Ohridu in kjer je bila
 odobrena politika Ljube Davidoviča, je odšel poslanec v
 Strugo, da bi imel tankaj sestanek s svojimi volilci. Dne
 13. t. m. se je oglašil pri Šumenkoviču zastopnik srez-
 kega poglavarja in mu predal pismeno naredbo velikega
 župana v Bitolju in okružnega načelnika v Ohridu, kotom
 katere se mora dr. Šumenkovič takoj iztirati iz struškega
 sreza in to radi tega, ker deluje proti državi. Dr. Šumen-
 kovič je sklenil, da se bo radi izгона pritožil še tudi Pa-
 šiču in notranjemu ministru Srškiču. Dr. Šumenkovič je
 sedaj tretji slučaj, da se nastopa proti imunemu narod-
 nemu zastopniku s čisto protizakonitim nasiljem, katero
 je zakrivila višja oblast, ali ga vsaj krije in prikriva s svo-
 jo malomarnostjo. Poslanca Davidovičeve skupine Vujiča
 so v Mokrinu prebatalni na shodu radikali in Pribičevi-
 čevi demokrati. Vujič se je radi tega nasilja pritožil kra-
 lju, predsedniku narodne skupščine itd., a še do danes
 nismo čitali, da bi bili ti režimovski batinaši kaznovani.
 Zemljoradniški poslanec Miletč je bil v neki vasi ob srb-
 sko-bosanski meji enostavno aretiran. Radi te aretacije
 se je pritožil predsednik kluba zemljoradnikov Lazič no-
 tranjemu ministru dr. Srškiču. G. minister pa ni odredil
 takojšnje izpustitve poslanca Miletča, ampak je odgo-
 voril Laziču, da se mora poprej sam prepričati: ali je Mi-
 letič res zaprt, kje in zakaj. Preden bo g. minister zbral
 podatke glede Miletčeve aretacije, bo ta siromak prese-
 del kot imuni poslanec bogzna kako dolgo v zaporu. Pod
 Pašič-Pribičevičevo močno vladno roko romajo celo srb-
 ski poslanci v zapore, se jih na shodih pretepa, izganja
 iz lastnih volilnih okrajev ter proglašajo kot protidržavne
 elemente. Tako torej pojmuje Pašič in Pribičević svo-
 bodo in nedotakljivost jugoslovanskih državljanov-poslan-
 cev! Ravno kar pibiti slučaj Pašič-Pribičevičeve svobode
 ne rabijo nadaljnega komentiranja.

Fotografija radikalskih ministrov. Marsikdo je
 smatral za pretiravanje, če so protirežimski listi napa-
 dali sedanje člane vlade, ter jim očitali razne lopovšči-
 ne. Nobeden od teh listov pa ni prinesel tako verne sli-
 ke sedanjih radikalskih ministrov, ter tako resnično in

drastično naslikal njihovega značaja, kakor baš radi-
 kalski »Balkan«, kateremu pač ne more nihče očitati
 pretiravanja. Evo, kaj piše v svojem uvodniku »Bal-
 kan« od 12. t. m.: »Večina današnjih radikalskih mi-
 nistrov se je pokazala za nesposobne v sedanjem te-
 zem času. To so ljudje neaktivni, leni, napuhjeni, po-
 polni ignoranti, kar se tiče poznavanja naše države,
 pravi trojke, netaktični in nekateri od njih celo brez
 najprimitivnejše družbene izobrazbe. Mar je to radikal-
 ski minister, ki si nedavno v Sarajevu v najodličnejši
 družbi s prsti in šako briše svoj debeli nos, mesto, da bi
 se posluževal za to žepnega robca?! Ljudje se niso zgra-
 žali samo nad manirami te radikalne ekselence, po tem
 so začeli soditi tudi Beograd. Pa, ali spada ta za mini-
 stra, ki najodličnejše Hrvate iz Zagreba pričakuje z
 rokami v hlačnem žepu in klobukom na glavi?! Tudi
 tega prostaka iztirajte gospod Pašič iz svoje družbe v
 interesu Beograda in radikalne stranke. Nadalje upro-
 paščajo ugled stranke ministri-lažnjivci. Oni obetajo
 vse, toda če se jih ne vleče kar naprej za jezik, vse
 sproti pozabijo.« »Balkan« se je naravnost čuditi, da se
 je drznil napisati kaj takega. Da omenjeni list molči o
 korupciji radikalskih ministrov, je razumljivo, ker ko-
 rupcija velja v Beogradu za odlično lastnost.

Kako se pripravlja minister Janjič za bodoče volit-
 ve? Neposredno pred svojo demisijo je naklonil minister
 za vere Janjič (seveda ne iz svojega žepa, ampak iz drž.
 blagajne) za graditev cerkve v Bugojno 50 tisoč dinar-
 jev, za popravo cerkve v Donjem Vukovskem 30 tisoč
 in za popravo cerkve v Zavidoviču 5 tisoč dinarjev. —
 Omenjeni kraji leže v Bosni, kjer namerava Janjič kan-
 didirati pri bodočih volitvah. V Vojvodini in Srbiji ga
 že preveč dobro poznajo, izvoljen sigurno ne bi bil, zato
 pa si že sedaj pripravlja teren v Bosni.

Angleško posojilo. Angleški listi poročajo, da se je
 sklenilo med jugoslovansko in angleško vlado pogodba
 glede posojila 300.000 funtov sterlingov. Za posojilo
 jamči Jugoslavija s tobačnim monopolom. Obrestna me-
 ra znaša 9%. Kakor je znano, je vlada vodila pogajanja
 za to posojilo popolnoma na tihem brez vednosti skup-
 ščine, radi česar so nekateri poslanci iz Davidovičeve
 grupe vložili protest. Če je poročilo angleških listov isti-
 nito, ja vlada ta protest ignorirala ter posojilo sklenila na
 lastno pest.

Velesrbski glasovi. Beograjska »Samouprava« se na
 vso moč trudi, da bi zanikala in zavrnila kot laž, da je
 Pašič govoril, naj se s Hrvati poskusi s silo in če to ne
 gre, naj Hrvati gredo, kamor hočejo. Eno radikalsko in
 velesrbsko glasilo torej zanika Pašičeve napovedi sile in
 amputacije, drugo velesrbsko glasilo in sicer »Balkan«,
 pa na široko raznaša, kako je v imenu srbskega naroda
 zadovoljen, da je Pašič kaj takega rekel, Davidovič pa
 objavil. V »Balkanu« stoji črno na belem: »Oddvojiti jih
 hočemo, pa naj gredo, kamor hočejo. Tako je prav! Nas
 silno veselijo, da je g. Pašič tako govoril in še bolj nas bo
 veselilo, če se tako napravi. Radi tega smo tudi hvalni
 Davidoviču, da je to razglasil. To naj zna vse, veliko in
 malo, od Triglava do Djevdjelije!« Na drugi strani istega
 lista pa čitamo zopet sledeče, glede Pribičevičeve skupi-
 ne: »Ne verjamemo, da bi se Pribičevičeva stranka širila
 na škodo Radiča in Koroška. Od teh dveh ne bo prav nič
 odrgala. Ona se hoče razširiti samo na škodo srbske
 sloge, srbskega edinstva itd., ker se moramo vprašati:
 Kje smo bili? — nikjer, kaj smo delali — nič! Mi vidimo
 prikrite boje med samostojnimi demokrati in radikali, ne
 vidimo pa njih složne borbe proti separatistom.« »Bal-
 kan« se še nadalje pritožuje, da Pribičević iz svojega po-
 dročja meče radikale v korist svojih ožjih pristašev in če
 so ti po svoji preteklosti še tako črnožolti. Kakor se iz
 tega vidi, je »Balkan« v svoji velesrbski zagrizenosti vsaj
 odkritosrčen, dočim so drugi režimski listi potuhnjeni in
 lažnjivi.

Nov radikalni list v Sarajevu. »Jugoslovanski list«
 iz Sarajeva javlja, da nameravajo radikali v Sarajevu
 osnovati nov strankin list. Finansirala ga bo Zemaljska
 banka, ki že od nekdaj podpira režimska glasila. Pred
 preobratom je finansirala »Bosnische Post«, sedaj bo
 pa podpirala radikalsko glasilo.

Po svetu.

Politični umor v Sofiji. Minulo je komaj leto dni,
 odkar je zavladal v Bolgariji po krvavi revoluciji re-
 akcionarni režim. V tem času se je sedanji vladi po-
 srečilo uničiti skoro popolnoma svoje nasprotnike po-
 tom krvavega terorja in nasilja. Po vrsti so padali doma
 in v emigraciji se nahajajoči pristaši Stambolijskega,
 atentat se je vršil za atentatom. Zadnje tri mesece so na
 sofijskih ulicah atentatorji ubili tri bolgarske zemljor-
 adniške politike. Kot zadnji je padel poslanec Petko
 Petkov, bivši generalni sekretar v zunanjem ministrst-
 vu Stambolijskijevе vlade. Ubijalci so ga ustrelili dne
 15. t. m. na ulici, ko je prihajal iz kazina zemljorad-
 niške stranke. Po atentatu so storilci pobegnili in kakor
 se je dosedaj zgodilo še pri vseh političnih umorih, jih

policija ni zasledovala ter bodo gotovo za svoj zločin še prejeli nagrado. Značilno za ozadje atentata na Petkova je, da sta ga že pred dnevi gradbeni minister Stojančev in notranji minister Rušev v sobranju obtožila, da pripravljata atentat na ministrskega predsednika Cankova. Umor Petkova je sigurno naročen od vlade, ki na tak način onemogoča vsako akcijo zemljoradnikov. S Petkom je režim odstranil enega zadnjih nevarnejših nasprotnikov, katerim je prizanesla revolucija.

ZMAGA SLS IN POLICAJDEMOKRATSKE LAŽI PRI OBČINSKIH VOLITVAH.

V nedeljo so se začeli boji za naše občine in se še nadaljujejo. Režimovci so storili vse, da bi iztisnili nekaj uspehov ter dokazali svojo politično eksistenco. Volitve so nastavili v času, ko imajo kmetje največ dela, pa tudi to jim ne pomaga in zato se zatekajo k najrazličnejšim prevaram in lažem. Po »Jutru« in »Taboru« pišejo o zmagah in uspehih »naprednjakov« ter skušajo na sleparski način to tudi podpreti s številkami. Kakor je znano so raznovrstne krajevne organizacije SLS nastopile po imenih svoje organizacije in tako imamo na enem volišču kar po tri ali celo po štiri liste SLS kakor Kmetiska zveza, Delavska zveza, obrtna zveza in še lista SLS. Policajdemokrati pa farbajo svet sedaj s tem, da vse te zveze predstavljajo za svoje ali pa vsaj za nasprotne SLS. »Uspeh« naprednjakov so razložili tudi na ta način, da štejejo kot »klerikalno« samo to, kar je nastopilo pod imenom SLS ter previdno molčijo o tem v koliko občinah je prodrla od organizacij SLS postavljena lista kot edina in zmagovita na celi črti. V samem kamniškem okraju je takih občin 25, lepo število jih je pa že ter jih še bo tudi po drugih okrajih.

Značilno je tudi to, da nastopajo policajdemokrati le v prav redkih slučajih pod svojo firmo ter se drugače povsod skrivajo pod različnimi skupinami in zvezami. — Radikalov doslej še nismo nikjer izsledili.

Režimsko časopisje bo te dni ogledovalo številke. Najprej seveda svetujemo, naj pregledajo, koliko glasov so dobili pod svojo lastno firmo JDS. Zelo smo radovedni, ali prineso te številke. V luči te številke se bo videlo, kako majhni so nasproti naši stranki in kako majhen procent štejejo v slovenskem narodu! — Mi prinesemo po končanih občinskih volitvah natančno statistiko, ki bo pokazala, da je JDS s svojo firmo popolnoma propadla pri občinskih volitvah. Te številke nam bodo pokazale, da pri eventuelnih državnozborskih volitvah, kjer bo treba pokazati pravo lice, ta stranka kljub vsem našiljem ne bo mogla računati na drugo, kakor je že navajena, na mogočno vpitje pred volitvami in poraz po volitvah.

Iz Štajerske smo dobili do včeraj sledeče podatke: Izid občinskih volitev v celjski okolici: SLS 339 (odbornikov 12), socialisti 166 (odbornikov 6), Bernotovi 75 (2 odbornika), gospodarska stranka (demokrat-je, samostojni kmetje in narodni socialisti) 251 (9 odbornikov), Nemci 111 glasov (4 odbornike).

Teharje, Slovenska kmetiska zveza 108 (9 odbornikov), delavska zveza 58 glasov (4 odbornike), obrtna zveza 55 glasov (4 odbornike), socialisti 112 glasov (8 odbornikov). — Glavni obračun s policajdemokratsko in orjunsko družbo na Štajerskem pa še le pride, rečemo pa lahko že sedaj, da štajerske občine ne bodo zaostale za ostalo Slovenijo.

Policajdemokratska lažljivost glede izidov občinskih volitev prav lepo odseva iz torkove številke »Slovenskega Naroda«. Zgoraj je debelo tiskano: Poraz klerikalcev pri občinskih volitvah v ljubljanskem in kamniškem okraju, potem sledijo prej označene netočnosti, spodaj pa: iz kamniškega okraja do sedaj še ni rezultatov.

Dnevne novice.

Protest svobodne Ljubljane proti nasilju. V soboto proti večeru je bila zadnja seja ljubljanskega občinskega sveta. Župan je prebral odlok o razpustu občinskega sveta, potem je pa najprej govoril podžupan dr. Stanovnik v imenu SLS. Njegov govor je policija odnesla, pa si itak lahko mislimo, kaj je povedal na naslov režima in režimovcev. Svoj govor je končal takole: »Ape-liramo na ljubljansko prebivalstvo, ki nam je poverilo mandate v tem obč. zastopu in zahtevamo od vlade, da čimprej da mestu Ljubljani priliko, da pri novih volitvah pokaže svojo voljo in dokaže, da se naš Ljubljančan ne straši nasilja. Volilci naj sodijo, oni so naša instanca, ljudstvu besedo!« — Izjava Neodvisne delavske stranke označuje razpust občinskega sveta in upravnega odbora Mestne hranilnice kot čin stranke, ki tvori izginjajočo manjšino slovenskega ljudstva. V izjavi se poudarja, da smatra stranka teroristične organizacije za anarhistično zablodo, ustvarja pa take organizacije nacijski blok v orjuni in srnao, ki odkrito in nemoteno izjavljajo, da ne bodo spoštovali pozitivnih zakonov te države, kar tudi v praksi izvajajo. Protidržavni element je danes nacijski blok, ki ga zi ustavo in zakone ter ustvarja fašistovske organizacije. — Eden od bivših socialističnih obč. svetnikov je povdarjal, da se je na ta razpust obč. sveta že delj časa pripravljalo. Vedeli smo že o tem in vedeli tudi zakaj da se to dela. Zato izjavljam v imenu socialističnega kluba, da se priključujemo sklepu proti pritožbi razpusta občinskega sveta, ker vemo, da ne bi imela taka pritožba prav nobenega pomena in bi dosegli k večjemu le še morda zavlačevanje bodočih volitev. Trboveljski dogodki so bili uvod k temu, kar še pride, kaj

pa še pride, tega mi ne moremo presoditi. — Mi odklanjamo vsako nasilje! Povemo pa, da ni daleč čas, ko se bomo znašli vnovič v tej zbornici. Tudi če nas zmenejo skozi vrata, se bomo še vrnili, če tudi skozi okna. Ljubljanski volilci volite tako, kot ste volili zadnjič. Treba je iti na delo. Na svidenje pri volitvah. Na to je dal župan dr. Perič na glasovanje predlog, da se protesta proti razpustitvi občinskega sveta ne vloži. Predlog je bil soglasno in z velikim navdušenjem sprejet, kakor tudi vse poprej navedene izjave. — Po seji bi se imel vršiti potestni shod v Uniju. Policija ga je bila že dovolila, potem pa je hotela imeti od sklicateljev jamstvo, da se ne bo govorilo o Trbovljah. Sklicatelji so izjavili, da se za to ne more jamčiti, ker je trboveljska krvava nedelja v zvezi z razpustom ljubljanskega občinskega sveta. Na to je bil shod prepovedan in prvič so ljudi odvracali policaji na konjih. Močni policijski oddelki so stali tudi pred tiskarno »Jutra« in ljudje so dobro videli in razumeli, kako in zakaj se »Jutro« straži. Policajdemokrati in orjunci so se poskrili ter so se še le v poznih urah upali zopet ven, da nadlegujejo in tudi napadejo nekaj mirnih pasantov. Režim je svoje postopanje proti svobodni Ljubljani in proti Slovincem drugi dan kronal še s tem, da je dal zapleniti »Slovenca«.

Liberalce je sram njih lastnega imena. Kakor pri zadnjih občinskih volitvah, ne upajo liberalci skoraj nikjer postaviti svoje liste pod imenom Demokratska stranka ali Samostojna kmetijska stranka, temveč se skrivajo pod lažnjivimi imeni, kakor Gospodarska stranka, Neodvisna stranka itd. Na te liste love i naše pristaše, pri zadnjih volitvah so celo nekaj naših ljudi postavili kot kandidate na take liste. Ako pa je kje kaka taka lista dosegla kak uspeh, pa so seveda vse izvoljene odbornike javili glavarstvu kot pristaše Demokratske stranke. Naše načelo pri teh volitvah naj bo: Kakor se sramujemo liberalci svojega pravega imena, tako se sramuje vsak zaveden pristaš goljufije, katera se uganja z imeni Gospodarska stranka itd., in bo volil stranko, ki tudi pri volitvah nastopa s svojim pravim imenom, to je Slov. ljudsko stranko ali Slov. kmetisko zvezo.

Lepa zausnica za demokratske uradnike. Kljub temu, da pripada mnogo uradništva demokratski stranki — saj ista razun advokatov drugih pristašev nima — osebno precej starih, izkušenih političnih uradnikov, je posegel dr. Zerjav po izvanrednem sredstvu in za velikega župana v Mariboru s silo vrnil dr. Pirkmajerja, ki ima komaj dobrih 10 let državne službe, dočim se po zakonu zahteva vsaj 15 let državne službe. — Gotovo bo »Jutro« v potu svojega obraza navajalo velike sposobnosti tega Zerjavovega ljubljence, a kaj mu pomagajo vse sposobnosti, če ne bo delal za ljudstvo, ampak bo le izvrševal ukaze demokratske stranke, od katere je popolnoma odvisen. Demokratska stranka pa ni imela smisla za ljudstvo, ampak skrbi le za korita za one, ki slepo služijo bankokratskemu režimu. Starejši, sposobni uradniki — imamo jih lepo število v mariborski oblasti, — ki pa uvažujejo ljudstvo in ljudske potrebe, bodo smeli i v bodoče demokratsko voliti, avanzirali pa bodo mladiči, kakor Pirkmajer in razni advokati, kateri o upravnih stroki nima jo niti pojma. Hvala Bogu, da Zerjavova drevesa ne bodo rastle v nebo in bo Pirkmajer prej, nego sam misli, moral zapustiti Maribor.

Konec ljubljanskega »Narodnega dnevnika.« V torek je izšla zadnja številka »Narodnega dnevnika«, ki ga je izdajala fuzionirana konfuzija radikalov, starih liberalcev, samostojnežev in narodnih socialistov. Ob koncu tega čudnega lista, ki je toliko naglašal, a tako malo držal neodvisnost, razlaga glavni urednik v članku »V slovo«, da mora neodvisni list po višjem nalogu prenehati. Res čudna neodvisnost, ki jo višji nalogi kličejo v življenje in iz življenja.

Za oškodovance po neurju. Upit narodnih poslancev Štefana Falež in Ivana Vesenjaka na g. ministra poljoprivrede i voda v Beogradu. G. minister! Prve dni meseca junija t. l. je neurje med drugimi kraji napravilo posebno veliko škodo v mariborskem in deloma v ptujskem okraju. Toča je uničila v občinah Gornja Poljskava, Bukovec, Morje, Spodnja Poljskava, Fram, Račje, Podova, Šmarjeta in Dravskem polju, Gorica, Gerečja vas-Sv. Kungota in nekaterih drugih vse kmetijske pridelke in sicer v pretežni večini imenovanih občin popolnoma, v posameznih do 80%. Občinski predstojniki in uradne komisije so ugotovile, da je ves enoletni trud in delo in s tem vse upanje kmetijskega ljudstva uničeno, kmetstvo prebivalstvo označenih občin pa pahnjeno v neizrekljivo in nepopisno bedo. Elementarna nesreča je tem strašnejša, ker je prišla v dobi, da je uničila ozimino in tudi poletne sadeže. Poleg poljskih kultur so strašno trpeli tudi sadovnjaki in vinogradi, ki tvorijo mnogim edini dohodek v gospodarstvu. Nujno potrebno je, da dobi prebivalstvo izdatno pomoč za svoj obstoj in zato si dovoljujemo vprašati: 1. Ali so Vam, g. minister, navedena dejstva znana? Ako niso, ali se hočete uveriti o njih iz uradnih spisov in podatkov. 2. Ali hočete skrbeti, da dobi prebivalstvo prizadetih krajev potrebno pomoč v obliki podpor in kreditov za nabavo prehrane in semen? 3. Ali ste voljni priskrbeti, da se v občinah, ki so prizadete z nad 50% škodo, takoj ustavi pobiranje in iztirjevanje davkov? Prosiva pismen odgovor.

Od Sv. Trojice v Slov. gor. Na binkoštni ponedeljek smo imeli priliko videti veliko komedijo pitja in plesanja do torkovega jutra in sicer na napredni konto, katero je priredil naš Sokol-orjunaš, nemške matere sin dr. Weixl. Ta gospod, ki ne uživa pri ogromni večini trškega prebivalstva, še manj pa pri okoličanih, nobenega spoštovanja, prosi za razpisano mesto okrožnega zdravnika. Mi mu v imenu tržanov in okoličanov resno svetujemo, naj svojo nakano opusti ter naj se raje preseli v Gornjo Radgono,

kamor izjavlja, da je namenjen, če ne bo imenovan okrožnim zdravnikom. Za bodoče občinske volitve smo pa tudi dobro pripravljeni, da bomo orjunaško-sokolski firmi pošteno pokadili v njihove prevzetne nosove.

Ljutomersko orlovsko okrožje priredi dne 6. julija t. l. pri Sv. Juriju ob Ščavnici svoj okrožni javen telvadni nastop. Nastopijo člani, članice, naraščaj in mladenke v prostih, skupinskih, orodnih in lahkoatletičnih vajah. Pri nastopih svira polnoštevila godba na pihala. Za zabavo in okrepčila bodo skrbeli bogati sotori. Začetek telovadbe ob pol 4. uri popoldne (po večernicah). Vstopnina: sedeži 6, stojišča 4 din. Vsi prijatelji mladine in orlovske organizacije uljudno vabi pripravljalni odbor. Bog živi! — Tajništvo.

Liberalni bankokrati v Celju. Poleg Posojilnice v Celju, pri kateri so se izkazali liberalci kot največji prijatelji ljudstva, ker so isto spremenili v delniško družbo in spravili nad 20 milijonov ljudskega premoženja v roke par brezsrčnih kapitalistov, ima tudi Zadrudna zveza v Celju uradnike, ki uganjajo samo liberalno politiko in povečujejo orjuno. Kakor je dolžnost vsega ljudstva v Sav. dolini, da se izogiblje celjske Posojilnice v Narodnem domu, iz katere so kmete zadrudnike vrgli ven in pobasali razni liberalci ogromno premoženje, katero je pripravilo ljudstvo, tako je dolžnost vseh posojilnic, da zapuste orjunsko Zadrudno zvezo v Celju, ljudstva itak ne marajo, kakor so to pokazali, ko so celjsko staro Posojilnico odvzeli ljudstvu. Govori se, da pri tem ni pravilno postopalo okrožno sodišče, da se niso upoštevale določbe zakona. Zadrudniki celjske stare Posojilnice nameravajo prirediti veliko protestno zborovanje in vložiti obširno interpelacijo v drž. zboru.

Shod SLS pri Sv. Jederti nad Laškem. Dne 15. t. m. je imela SLS tu javen shod. Govoril je dr. Ogrizec iz Celja ob občinskih volitvah, ki bodo 21. t. m. Kazet se je prišel tudi propadli demokrat dr. Roš iz Laškega z nekaterimi kulukarji. Med njimi je bil tudi od Sv. Jurija znani Čarugač. Na vse čorgarije v »Domovini« so dobili orjunci zgoč odgovor. Skušali so shod motiti, pa se ni dalo, ker so pozabili orjunske bombe seboj prinesli, tiste iz njihovih jarih možganov pa niso zadevale. Ljudstvo dobro ve, da sta demokrat in resnica najhujša medsebojna sovražnika. Sklenjena je bila zaupnica našim poslancem, protest proti koncesioniranim orjunskim razbojnikom, s pozivom, da se vsi v soboto udeležimo volitev. Prva škrinjica je orjunska, druga naša SLS.

Na Tehniški srednji šoli v Ljubljani bodo v šolskem letu 1924-25 otvorjeni naslednji oddelki: 1. višja stavbna šola, 2. višja strojna šola, 3. stavbna rokodelska šola, 4. strojna delovodska šola, 5. elektrotehnična delovodska šola, 6. mizarska in strgarska mojstrska šola, 7. kiparska in rezbarska šola, 8. ženska obrtna šola, 9. javna risarska in modelirska šola. Vse podrobnosti glede sprejema so razvidne iz razglasa v »Uradnem listu« št. 52 z dne 12. junija 1924 in iz objave na razglasni deski v vestibulu zavoda. Koncem tega tedna izide prvič po prevratu šolsko izvestje, ki vsebuje poleg drugih podatkov organizacije zavoda in sprejemne pogoje ter učne načrte posameznih oddelkov. Interesentom je izvestje na razpolago pri ravnateljstvu zavoda proti povrnitvi tiskovnih stroškov v znesku 12.50 din. s poštino vred.

Državna realna gimnazija v Ptuj. Vsprejemni izpit v I. razred se bo vršil dne 30. junija 1924 (v ponedeljek). Vpisovanje se vrši isti dan od 8. do 9. ure, na kar se začne pismeni izpit iz slovensčine in računstva od 9. do 11. ure. Priglasila za sprejemni izpit se lahko izvrše pred 30. junijem ali osebno pri ravnatelju ali pismeno po pošti. Predložiti je treba rojstni list in izpričevalo osnovne šole z redi iz verouka, slovensčine in računstva.

Otvoritev zagrebske univerze. Dne 16. t. m. so se na zagrebskem vseučilišču ponovno začela predavanja, ki so bila radi znanit nacijsko-fašistovskih izgrediv od 5. t. m. prekinjena. Preiskava o zadnjih izgrediv se nadaljuje in krivci bodo najstrožje kaznovani. Senat je zapretil akademikom v slučaju ponovnih incidentov z strogimi merami, kakor z zatvorjenjem univerze in nepriznanjem semestra.

Sličica iz ceste. Iz žalca poročajo: Tuj duhovnik gre po cesti, pozdravi se s par tovariši, ki hite na kolodvor. Naproti pride voziček z majhnim konjičkom, na vozičku velika masna kepa, ki ne veš, ali je moški ali ženska. Slične prikazni kažejo včasih po cirkusu kot raritete. Na videz brezčutna človeška kepa oživi v bližini duhovnika, prime jo krč v goltancu in pljune ostentativno za hrbtom duhovnika. Pravijo, da bi to bil nek šolski voditelj iz žalske okolice. Če bi to res bilo, sledi vprašanje: Kakšna bi bila lahko kultura te masne kepe, ko bi bila toliko skrbni posvečala omiki svoje duše, kot jo je negovanju svojega telesa.

Državno žensko učiteljske v Mariboru. Vpisovanje in sprejemni izpiti v I. letnik se bodo vršili v ponedeljek, 30. junija 1924 od 8. ure dalje. Predložiti je treba krstni list, zadnje šolsko izpričevalo in zdravniško izpričevalo uradnega zdravnika. Učenke, ki so z dobrim uspehom dovršile spodnjo srednjo šolo ali 4. razred meščanske šole, polagajo izpit samo iz petja. Ostale pa iz verouka, slovensčine, zemljepisja, zgodovine, matematike, prirodoznanja in fizike. Poleg tega morajo predložiti lepopični zvezek, nekaj risb in ženskih ročnih del.

Gosenice objede sadno drevje. Iz občine Malna v šentlenartskem okraju nam poročajo: Naš so obiskale take množine gosenic, da so nam popolnoma ujedle perje sadnega drevja. Malodane vse sadno drevje v naši občini je uničeno od te golazni.

Za Spahovce se ceste ne popravlja! Mostar v Hercegovini je sedanji režim osrečil z veličajnim produktom Srbije, z velikim županom Krasojevičem. Tega oblastnika

so neki dan opozorili na slabo stanje ceste od Mostarja do Blagoje ter zahtevali, da se cesta popravi. Odgovor velikega župana je bil enostaven: »Tamo su Spahinovi.« In zadeva je bila za njega končana. On noče dati popraviti ceste, katero rabijo oni, ki niso radikali, absolutno pa ne ceste, katero uporabljajo pristaši dr. Spahe. Ta svoja načela provaja gospod Krasojevič do skrajne natančnosti, njemu pa sledijo vsi podčinjeni uradniki, posebno srezki načelniki. Ako hoče neradikal pri teh ljudeh sploh kaj doseči, se jim mora predstaviti ali z ovnom na hrbtu ali z dukati v roki.

Suša in kobilice v Hercegovini. V Hercegovini vlada huda suša, ki hudo ogroža poljske pridelke. Poleg suše delajo na poljih ogromno škodo kobilice. Kmetje so nasadili mnogo tobaka, katerega so dosedaj uspešno branili pred sušo, dasi so morali po več ur dovajati vodo za zalivanje, proti kobilicam, ki uničujejo tobačne nase, pa so brez moči. Nekatera polja so objedena že do golega. Kmetje so v nekaterih krajih tobačna polja že ponovno zasadili, pa vse zaman. Kobilice so poleg tobačnih nasadov, opustošile tudi žitna polja in vrtove. Beda, ki je v teh krajih stalen gost, bo letos hercegovinsko ljudstvo še bolj pritiskala, kot običajno.

DAVČNE NEJEDNAKOSTI.

Kako različna so davčna bremena v naši državi in kako upravičene so naše pritožbe ter klic po izjednačenju davčnih bremen, jasno dokazujejo sledeči pri meri:

1. Za hišo, ki je stala 25.000 D in donša najemnine letno 4000 D, plača se davka letno

v Srbiji	443 D
v Bosni	538 «
v Hrvaški (kraj pod 1000 prebivalcev)	610 «
v Hrvaški (kraj od 1000—15.000 prebiv.)	739 «
v Hrvaški (nad 15.000 prebivalcev)	933 «
v Vojvodini	753—1.146 «
v Sloveniji in Dalmaciji	941—1.469 «

2. Delniška društva z delniško glavnico 1 milijon dinarjev in čistim dobičkom 138.000 D plačajo:

v Srbiji	27.598 D
v Bosni	38.657 «
v Hrvaški	46.772 «
v Sloveniji in Dalmaciji	49.104 «
v Vojvodini	54.569 «

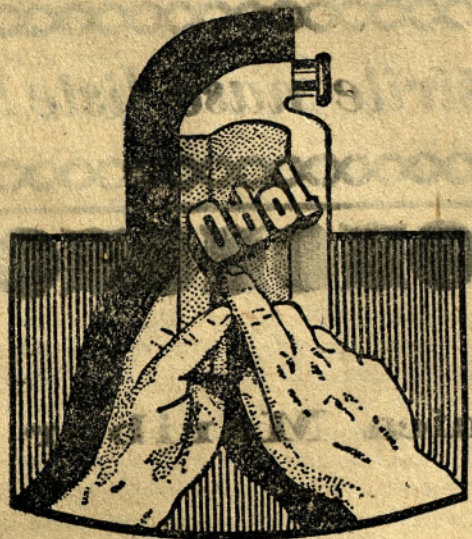
davka brez doklad.

3. Obrtniki, ki izkazujejo čisti dohodek 4.000 D na leto, plačajo letno

v Bosni	443 D
v Srbiji	443 «
v Hrvaški	1.150 «
v Vojvodini	1.308 «

davka.

V Sloveniji je davek kontingentiran, a gotovo ne zaostaja za davkom v Vojvodini.

**Obdrži zdravo telo,
Za usta, zobe, grlo —
Odol rabi!**

Misli boljše!

Iz Maribora.

Volilni imeniki za mesto Maribor so tako površni, da bolj biti ne morejo. Ne samo 100, ampak okoli 200 somišljenikov SLS ni vpisanih, ali pa so imena spačena. To površnost pri sestavi volilnih imenikov moramo najostreje obsoditi. Ko je dne 17. t. m. okoli 30 zaupnikov II. okraja pregledovalo volilni imenik tega okraja od volilca do volilca, so od črke N našli, da je izpuščenih nad 20 najboljših naših mož, a čez 30 je napisanih z napačnimi imeni. Ko bo podrobna kontrola volilnih imenikov po vseh petero okrajih končana, bo od strani SLS sigurno treba vložiti več sto reklamacij. Da bo vsak naš somišljenik imel volilno pravico, pozivamo še enkrat vse naše volilne upravičence, posebno tiste, ki so se tekom zadnjega leta priselili v Maribor, ali so sedaj postali stari 21 let, kakor tudi vse druge našince, da si takoj ogledajo volilni imenik, ki leži razporežen na magistratu in pa v Tajništvu Slovenske ljudske stranke v novem poslopu Gospodarsko-zadružne banke (pri frančiškanski cerkvi). Somišljeniki, opozorite na to vse našince. Ako kdo ne bo imel volilne pravice, si je sam kriv, ker se ni pobrigal za

reklamacijo. Somišljenikom SLS izvrši reklamacije Tajništvo SLS.

Sestanek zaupnikov SLS za I. volilni okraj bo v petek zvečer ob 7. uri v Lekarniški ulici 4. Sestanek za zaupnike obvezen.

Znak »napredne« kulture. Dijaški Orel, ki je hotel pokazati sadove svojega dela, je dal nalepiti za to po mestu plakate. Toda »naprednjaki« (!!!) so pokazali, kako cenijo kulturno delo in so še isti dan večino lepakov počekali in potrgali. To je škandal in barbarstvo prve vrste, ki ga dan za dnem pri nas opazujemo. Vprašamo »naprednjake«: Kdaj ste zasačili kakšnega Orela, da je čakal in trgal vaše lepake, ki jih vedno nalepljate na reklamne deske? V tem se vidi vaša kultura! Mariborčani, ki cenite pravo kulturno delo in ki ste zares napredni, pokazite, kako prezirate te pol-ljudi in pridite vsi v četrtek, na Telovo, dne 19. junija, ob 5. uri popoldne na semeniški vrt, da boste spoznali, kje je prava naprednost in kultura za narod! Bog živi!

Pohod mariborskih policajdemokratov proti zadružništvu. Da je liberalcem zadružništvo samo sredstvo, da se s tujo pomočjo dokopljajo do kapitalističnih podjetij, nam jasno kaže slučaj stare celjske Posojilnice, katero so spremenili iz zadruge v delniško družbo, ker vsi po velikem premoženju hrepeneči liberalni odvetniki niso dobili dobro plačanih mest v raznih bankah. Pri nas v Mariboru imamo še več liberalnih odvetnikov, izmed katerih osobito mlajši tuhtajo, kako bi prišli do velikih zaslužkov. Posebno goreči so v tem oziru najzvestejši pristaši Žerjava. Vzglede celjske posojilnice jih vspodbuja k temu, da se trudijo, staro posojilnico v Narodnem domu spremeniti v banko in tako ljudski zavod spremeniti v izkoriščevalnico za par bankokratov. Našli so pri tem stremeljenju precej odpora, resnici na ljubo moramo povdarjati, da je predsednik posojilnice dr. Rosina odločen nasprotnik takega »zadružnega« dela. Gg. dr. Muleju in drugim Žerjavovcem damo resen nasvet: Izplačajte vse vloge, katere ima naš kmetoski ljudstvo v mariborski posojilnici v Narodnem domu, potem pa jo lahko spremenite v banko in jo označite s ponosnim imenom »Agromerkur.« Ako pa pred izplačilom vlog ljudstvo izključite, bo završalo v Mariboru in mariborskem okraju, da bo marsikoga glava bolela. Žerjavovci se naj bolj brigajo za Trgovsko banko, posojilnico pa naj pustijo kot zadruge.

Lastnik hotela Meran umrl. Lastnik hotela Meran Ivan Friedl je umrl včeraj ob pol 4. uri zjutraj v 55. letu svoje starosti. Rajni je že dolgo časa bolehal in veliko trpel radi bolezni, ki mu je tudi upihnila luč življenja. Blagopokojni je bil velik dobrotnik cerkve, narodnih društev in prav posebno še Glasbene Matice. Pogreb se bo vršil ob pol 4. uri v četrtek iz starega mestnega pokopališča na Pobrežje.

Cegav je krompir? Na dvorišču okrajnega glavarstva v Mariboru je vrt, ki je zasajen z raznimi poljskimi pridelki in med drugim tudi s krompirjem. Ta krompir na vrtu okrajnega glavarstva je sadil bivši okrajni glavar g. dr. Lajnsič, okopal in ogrnil ga je njegov naslednik Vončina, na izkopavanje in uživanje tega krompirja pa se že pripravlja g. veliki župan dr. Pirkmajer. Iz cele krompirjeve zadeve na vrtu okrajnega glavarstva še bo nastal zagoreten prepir in bo moral g. notranji minister razsoditi: čegav je ta krompir?

Umor v Krčevini. Predvčerajšnjem se je ugotovila identiteta umorjene v krčevinskem gozdu, ki je Otilija Stelcer, posestnica v Zgor. Porčiču pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Mož z bratom jo je prišel iskat v Maribor in jo je spoznal. Zglasila se je tudi neka oseba, ki je umorjeno še malo pred 4. uro v soboto popoldne videla na mariborskem trgu. Domov bi se morala vrniti skozi Lajtersperg in je sedaj še nepojasnjeno, zakaj se je napotila ravno v nasprotni smeri proti trem ribnikom, kjer je postala žrtev zločina. K zadnjemu poročilu še dostavljamo, da je bila sodnijska komisija že v soboto zvečer po 8. uri na mestu zločina a v temi ni mogla uradovati.

Smrtna obsodba. Mariborsko porotno sodišče je dne 16. t. m. obsodilo na smrt na večalih posestnika Simona Hircer iz Selnice ob Muri. Hircer je meseca februarja zverinsko umoril svojo ženo ter jo zakopal v bližini hiše.

Zadružna gospodarska banka v Mariboru se preseli prihodnji ponedeljek v prostore lastne hiše na Aleksandrovi cesti pri frančiškanski cerkvi. Od ponedeljka naprej bo poslovala banka v lastni hiši.

Razstavo živine namerava uprizoriti v Mariboru ob priliki Obrtne razstave mariborski okrajni zastop. Tozadnji predlog je bil dne 17. t. m. soglasno sprejet.

Okrajni zastop bo okrajno cesto pri Sv. Petru podaljšal od Lorberja do cerkve po starem načrtu. Z deli se prične še letošnjo jesen.

Na stolp stolne cerkve napelje mestna občina elektriko. To je bilo potrebno, ker čuvar na stolpu ni imel dobre razsvetljave.

V Gosposki ulici št. 25 ustanovi bančni uradnik g. Josip Bezjak prodajalno za vozne karte po vseh železnicah in posredovalni urad za potovanja. Mestni svet se je izrekel za krajevno potrebo.

Odkup danih potom Trgovskega gremija. Gremij opozarja svoje člane, da je prejel tablice o potrdilu odkupa in jih dobe vsi oni, ki so vpsali zneske, oziroma, ki so se izjavili za odkup in ki še nameravajo to storiti, v pisarni Trgovskega gremija.

Izdajanje pisemske pošte po nedeljah. Vsled prošnje Trgovskega gremija je glavni poštni urad dovolil zopetno izročitev pisemske pošte ob nedeljah trgovskim in industrijskim trdkam in sicer od pol 9. do pol 11. ure popoldne. Vendar pa morajo interesente prevzemati pošto sami, ali pa pošiljati po njo popolnoma zanesljive osebe, da se nič ne izgubi, oziroma ne pride kako pismo v roke nepoklicanim osebam.

Glasbena Matica bo tudi letos priredila nekaj izletov v mariborsko okolico. Prihodnjo nedeljo, dne 22. t. m., gre k Sv. Duhu na Ostrem vrhu. Dne 29. t. m. pa koncertira v Rogoški Slatini. Eno prihodnjih nedelj pa bo pohitela k Mariborski koči. Gosti in poslušalci povsod dobrodošli.

Glasbena Matica v Mariboru je s svečano matinejo v nedeljo, dne 15. junija ob 10. uri popoldne proslavila stoletnico rojstva češkega skladatelja Bedricha Smetane. Po uvodnih besedah predsednika Glasbene Matice g. dr. Jos. Tominska, ki je pozdravil posebno še konzula dr. Beneša, je z vojaškimi močmi ojačen orkester Gl. M. odigral pod temperamentnim vodstvom g. ravnatelja Topiča odlomek iz krasne Smetanove simfonije »Na vlasti«, »Vyšehrad« in ob koncu še odlomek: »Iz čeških logov in gajev«. Pri »Vyšehradu« zli pri zadnji točki »Iz čeških logov in gajev« v umetniško celoto, da je bil tukaj še bolj prožen, enkrat nežen ko rahel pomladanski dih in potem zopet silen, vseobsegajoč ko poletni vihar. Pri tej točki je pokazal orkester svojo visoko umetniško kvaliteto, ki je dirigentu v največjo čast, ravno tako kakor fino izvajanje obeh pevskih točk ženskega troglasnega zbora: Moja zvezda« in »Priletele lastovice«. Operna pevka gđ. Vladimirova nas je s svojim simpatičnim glasom, ki najbolj ugaja v srednjih legah in pri nežnem petju seznanila z eno arijo iz opere »Poljub« in z različnimi pesmicami iz Smetanove zbirke »Večerni pisme«. Pri g. Brandl-Pelikanovi, ki jo je diskretno spremljal na glasovirju g. Winterhalter se nismo opajali samo v mehkih zvokih njene pristrčne igre, ampak občudovali smo posebno še njeno blestečo tehniko. V gđ. Finžgarjevi smo spoznali nenavadno globokočutečo umetnico na glasovirju, ki je brez afektiranosti in z neko veliko ljubeznijo vzorno izvajala dve točki Smetanovih »Čeških plesov«. Mirno lahko rečemo: Mariborska Gl. M. bo postala mogoče v najkrajšem času nevarna, pa plemenita tekmovalka ljubljanske Gl. M., ako bo še znanprej gojila z dosedanjim vztrajnostjo in z dosedanjim idealizmom lepo pevsko umetnost. Nekaj moramo pa na koncertu vendar grajati: namreč obisk. Ta je bil primeroma tako slab, da kaže kulturni nivo Mariborčanov, posebno še Slovencev, v najslabši luči. Kaj neki delajo Mariborčani v nedeljo popoldne: v cerkvi jih ni, v gostilnah ne, na izletih zelo malo, na matineji jih pa tudi ni bilo. Ali je spanje simbol mariborskih Slovencev?!

Narodno gledališče v Mariboru. Danes, v sredo, 18. junija »Carmen« ab. C. Četrtek, 18. junija »Kamela skozi uho šivanke« ab B. Zadnjič v sezoni. Petek, 20. junija. Zaprto. Sobota, 21. junija »Traviata« ob D. Zadnjič v sezoni. Nedelja, 22. junija. »Namišljeni bolnik« ab E. Zadnjič v sezoni.

Dr. A. Jehart:

Študijsko potovanje v orient.

(Dalje).

Danes je vse drugače.

Angleži so speljali prvovrstno železnico iz Kaire v Jeruzalem naravnost po puščavi. Ob pol 7. uri zvečer sedež na brzovlak v Kairi, pa si ob devetih zjutraj v Jeruzalemu. Za to pot si prej potreboval sedem dni! Iz Jeruzalema se pelješ z železnico po vsej Palestini, mimo Tiberijskega jezera in v Damask, od tam čez Libanon v Beirut, in v Aleppo. Ta glavna proga ima še mnogo postranskih prog, tako da s samo železnico že skraj lahko obišeš vse važnejše sv. kraje v par urah!

Izvrstne ceste vodijo na vse strani, orjaški turistovski avtomobili prevažajo potnike, kamorkoli je treba. Svetopisemski osliček izginja, v par urah si iz Jeruzalema v Nazaretu, koder je sv. Družina potovala par dni! — V Pereji, onstran Jordana veže železnica skoraj vse znamenite kraje z Damaskom, ali pa skrbijo vsaj avtomobili za turistovski promet.

Dandanes se potuje po orientu prav tako udobno in varno kakor v Evropi. —

Prometne proge določajo same po sebi štiri glavna izhodišča za ture in pohode: Kairo za Egipt, Jeruzalem za Palestino, Damask za Perejo in Beirut za Sirijo. Taka izhodišča, operacijske baze bi jih imenovali, so potrebna tudi za to, ker bo imel naš znanstvenik veliko priljage seboj, perila, obleke in drugih stvari za več mesecev. Takih kovčegov ne bo vlačil v vsako egiptovsko ali palestinsko vas! Puščal jih bo pri znanih na izhodiščih svojih izletov in vzel seboj le najpotrebnejše za par dni. V teh izhodiščih bo našel tudi potrebni počitek, udobno stanovanje in posteljo, česar v podeželskih zakotnih vaseh ni najti. In počitek je na takem študijskem potovanju važen činitelj! —

Ne bom našteval, kaj vse naj si znanstvenik na svojem potovanju ogleda. Videti mora vse!

Očrtam naj le splošno smer potovanja.

Iz Trsta se popelje v Aleksandrijo in od tamkaj v Kairo. Iz Kaire bo obiskal Nilovo delto, deželo Gosem, kjer so stanovali nekdanji Jakopovi potomci. Obiskal bo Sues in rokav Rdečega morja, koder so po vsej verjetnosti šli Izraelci. Šel bo tudi na Sinaj. Tura na Sinaj je težavna, najbrž tudi precej draga, potuje se s kamelo 5—7 dni. Pa potovanje bi bilo nepopolno, če bi si ne ogledal sinajske gore in vsega polotoka.

Iz Kaire pelje železnica ob Nilu navzgor do Assuana, 1500 km daleč na jug. Pot je posejana z razvalinami, pričami nekdanje slave Egipčanov. Naš potnik bo moral žrtvovati 14 dnevni izlet in si bo med potom ogledal vse te znamenitosti. Posebej se bo pomudil v

Luksorju, Karnaku in v Tebah, kjer stoji še danes skoraj neizpremenjen največji poganski tempel sveta. Na njegove stene je vklesano zanimivo in za Sv. pismo veljavno poročilo o pohodu faraona Šešouka I. nad Jeruzalem. Prim. 3. Kr. 14, 25 nasl. Da si bo v Tebah ogledal tudi grobišče Ihut-euch-amonovo, to je samo po sebi umljivo.

Izlet v oazo Charge, ki leži 200 km od Nila na zapad v Sahari, bo zanj že zaradi tega zanimivo, ker si z lastno oglela strahote saharske puščave — iz železnice tega voza. Vožnja pa tudi ni draga. —

Palestino mora biblični znanstvenik seve vso prepotovati. Za to izhodišče si bo izbral Jeruzalem, ki je križišče vseh železnic in avtomobilnih zvez. Posebej bo obiskal kraje, kjer izkopavajo znanstvena društva. Od kar so namreč Angleži v deželi in ne več Turki, kis o vsa ko izkopavanje smatrali za državi nevarno, se na vseh koncih in krajih Palestine pridno izkopuje in marsikaj so že spravili na dan, kar je znanstveno neprecenljive vrednosti za zgodovino Kanaana in Izraelcev.

(Dalje prihodnjič).

Učiteljica prevzame čez počitnice inštrukcije. Cenjene dopise na upravnistvo »Straže«. 352

Učiteljica iz Prekmurja želi v počitnicah bivati pri učit. ali drugi intel. obitelji v Savinjski dolini ali ob slov. Posavju, kjer bi imela smotreno priliko, izobraziti se v pisni slovenščini. Cenj. ponudbe s pogoji nasloviti: Miro Šijanec, prof., Maribor, učiteljske. 353

Dekle za vse hišne posle in kuhanje išče obitelj s hišnim slugom. Ponudbe na »Gospodarski upravitelj pustara Martinci, pošta Čadjevica, Slavonija«. 349

Branjarija se takoj proda. Studenci pri Mariboru, Kralja Petra cesta 13. 350

Gotove moške obleke, perilo za moške in ženske, moške hlače in delavske obleke kakor tudi vse drugo manufakturno blago od najcenejše do najfinejše vrste, nadalje gotove obleke za birmance kupite v trgovini F. Starčič, Maribor Vetrinjska ulica št. 15. 319

SODE

nove, iz klanega slavonskega hrasta, vsakovrstne velikosti, trpežnega in ličnega ročnega izdelka, kakor tudi že rabljene stare, za takojšnjo uporabo, ima vedno v zalogi po najnižjih cenah Sodarska zadruga v Tacunju pošta št. Vid nad Ljubljano. 345 5—1

CUNJE

krojaške, suknjene in platnene odpadke, staro železje, kovano in vilito, glaževino, kakor odpadke vsake vrste kupujem po najvišjih cenah

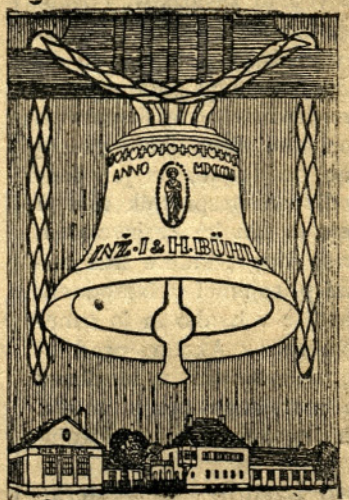
A. Arbeiter,

Maribor, Dravska ulica 15.

Zamenjam tudi staro železje, katero je za vporabo, s kovskimi odpadki in vlitino.

Prva Ilvarna zvonov v Mariboru,

ki je v popolnem obratu.

INZ. I. & H. BÜHL MARIBOR
Motherjeva ulica 15.

Ustanovljeno od Joh. Denzel
okoli leta 1800.

Najboljši material.

Najnižje cene!

Dosedaj po vojni nad 100.000
kg izdelovanih.

Mnogo priznanj!

Obiščite novo tovarno v

Melju, Motherjeva ulica št. 15

in prepričate se o kakovosti
naših izdelkov!

Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev v Mariboru javlja, da je njen dolgoletni in velezaslužni član, gospod

Ivan Friedl

hotelir in posestnik

danes preminul.

Pogreb se vrši v četrtek, dne 19. junija 1924 ob 1/2 16. uri z mrtvašnice starega mestnega pokopališča na pokopališče v Pobrežju.

Maribor, dne 17. junija 1924.

Ohranimo mu časten spomin!

Denar naložite

najboljše

pri

najvarnejše

Spodnještajerski ljudski posojilnici r. z. z n. z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6,

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Somišljeniki, širite naše liste!

NAZNANILO.

Združna gospodarska banka d. d., podružnica Maribor
naznanja, da bo uradovala počenši z dnem

23. junija 1924

v svojih novih prostorih v lastni, novozgrajeni palači v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 6.
Izvršuje vse bančne posle najkulantneje!

Cenjenemu občinstvu si dovoljujemo naznaniti, da smo izven naše že obstoječe ENGROS trgovine otvorili tudi DETAILNO trgovino galanterije, trikotaje, mode in drobnerije ter vseh potrebščin za šivilje in krojače

Maribor, Aleksandrova cesta 23,

kjer nudimo vsem cenjenim odjemalcem prvovrstno blago teh strok po najnižjih cenah. Za cenjeni poset se priporoča 354 5—1

Gaspari & Faninger, Maribor

Od slej se

razlikuje izvrstni, iz davna preizkušeni »Pravi : FRANCKOV : kavni pridelek« od ponarejenih proizvodov tudi že na zunaj po novi, rjavomodro-beli etiketi. — Na tej se posebno iztičejo karakteristični znaki razlikovanja, ki so: im »Franck« in »kavni mlinček«.

»Pravi : FRANCK : z mlinčkom« zahvaljuje svojo splošno priljubljenost izvrstnemu aromu in prijetnemu okusu ter svoji izdatnosti in tečnosti.